

JULIE LAWSONOVÁ TIMMEROVÁ

Pát'
DNÍ

Pät'
DNÍ

JULIE LAWSONOVÁ TIMMEROVÁ

Pát'
DNÍ

Original title: Julie Lawson Timmer: FIVE DAYS LEFT

Copyright © 2014 by Julie Lawson Timmer

All rights reserved including the right of reproduction in whole or in part in any form.

This edition published by arrangement with Amy Einhorn Books,
published by G. P. Putnam's Sons, member of Penguin Group (USA) Inc.

Slovak edition © Fortuna Libri, Bratislava 2014

Translation © Mária Holečková, 2014

Cover design © Francesca Spinelli, 2014

Cover picture © ISIFA/Gettyimages Creative RM/

Vydalo vydavateľstvo Fortuna Libri.

www.fortunalibri.sk

Redakčná a jazyková úprava Jarmila Antolová

Zodpovedná redaktorka Anna Kališková

Prvé vydanie

Táto kniha je fikcia. Mená, postavy, miesta a udalosti sú buď výtvorom autorkinej fantázie, alebo sú použité fiktívne, a preto akákoľvek podobnosť so skutočnými živými alebo mŕtvymi osobami, obchodnými spoločnosťami, udalosťami či miestami je úplne náhodná.

Všetky práva vyhradené.

Nijaká časť tejto publikácie sa nesmie reprodukovat', ukladať do informačných systémov ani rozširovať akýmkoľvek spôsobom, či už elektronicky, mechanicky, fotografickou reprodukciou, alebo inými prostriedkami, bez písomného súhlasu majiteľov práv.

ISBN 978-80-8142-331-4

Venujem Ellen

Prvá časť

Utorok 5. apríla

POSLEDNÝCH PÄŤ DNÍ

1.

Mára

MÁRÁ ZVOLILA SVOJE PROSTRIEDKY UŽ DÁVNO: TABLETKY, vodka a oxid uhoľnatý. Nazývala ich „garážový koktail“. Pôsobilo to takmer elegantne, a niekedy, keď to vyslovila nahlas, takmer samu seba presvedčila, že to nie je hrozné.

Toma by to však vydesilo, a preto sa nenávidela. Radšej by všetko urobila tak, aby po nej nezostalo telo. Hoci veľmi chcela ušetriť manžela toho, aby ju našiel práve on, vedela, že keby mu to neumožnila, bolo by to ešte horšie. Považovala to za najčistejšiu voľbu. Tom môže niekoho zavolať, nech odtiahne jej auto. Aby ho tá predstava stále neprenasledovala, zaplní jej časť garáže niečím iným, napríklad bicyklami či záhradníckym náradím.

Iným autom. Možno by som mala zabezpečiť, aby mu potom nejaké doviezli. Alebo by to bolo príliš čudné? Darček od mŕtvej manželky. Mala som mu ho dať už pred rokmi. Na výročie či keď sme priniesli malú Lakšmí domov, alebo len tak. Mala som urobiť veľa vecí.

Mára sa zamračila. Nerozumela, ako je možné, že takmer štyri roky strávila odškrtávaním položiek na svojom dlhom

predsmrtnom zozname a teraz, keď ju od smrti delí päť dní, ešte stále jej napadá, čo mohla urobiť.

Trik však spočíval práve v tom. Človek si nahovára, že počká, kým všetko dokončí, a stále to odkladá. Pretože vždy sa nájde nejaká posledná vec na zozname. Pre niekoho, kto si môže dovoliť čosi odložiť o niekoľko týždňov, mesiacov či dokonca rokov, to nepredstavuje problém, a napokon, keď sa minú všetky výhovorky, urobí aj tú poslednú vec.

Mára však takú možnosť nemala. Huntingtonova choroba, matka všetkých ničiteľov mozgových buniek, napáchala za uplynulé štyri roky také obrovské škody, na aké sa s Tomom pripraviť nedokázali. Ako dôkaz slúžila výpoveď z právnickej firmy. Kedysi pôvabné, športom sformované telo teraz reagovalo pomaly a nechcelo spolupracovať.

Ak by si dopriala ešte jeden zážitok s manželom a s dcérou a vybrali by sa do nejakej výnimočnej destinácie, v nasledujúce ráno by sa mohla zobudiť s vedomím, že je prineskoro a huntington ju ovládol. Zostala by uväznená v tom desivom „medzistave“, keď nedokáže sama ukončiť svoj život, ale ani poriadne naplno žiť.

Čas hral proti nej. Nemohla si dovoliť čakať dlhšie. Verila, že do nedele ešte vydrží, potom však už nie.

Mára si poriadne odpila vody z pohára položeného na nočnom stolíku a vstala. Zhlboka sa nadýchla, obe ruky natiahla k stropu a pohľad zabodla do kúpeľňových dverí. Bolo lákavé pozrieť sa nahor, tak, ako to tento cvik vyžadoval, ale už bola príliš odvážna aj predtým a skončilo sa to pádom na drevenú podlahu. Napočítala do päť, vydýchla a opatrne sa naklonila dopredu, pričom ruky zatlačila nadol, a opäť narátala do päť. Pozdrav slnku zmenila na nepoznanie, no pomohol jej vyjasniť si myseľ.

Sprcha prestala syčať a z kúpeľne vyšiel Tom. Utieral si tmavé vlasy.

„Dobré ráno,“ povedala, hľadiac na jeho nahé telo. „Vidím, že máš na sebe moje najobľúbenejšie oblečenie.“

Zasmial sa a pobozkal ju. „Keď som vstával, ešte si tvrdo spala. Plánoval som zavolať tvojich rodičov, aby prišli a odprevadili Lakš na autobus.“ Presunul pohľad na posteľ. „Môžem ich pokojne ohlásiť, ak si chceš ešte niekoľko hodín poležať.“

Lakš. Máre stiahlo hrdlo. Dotkla sa bielizníka, aby udržala rovnováhu. Obrátila sa manželovi chrbtom a tvárila sa, že sa prehrabáva v minciach a náušniciach. Sťažka preglgla a usilovala sa zo seba dostať nejaké slová.

„Ďakujem, netreba,“ vyriekla. „Už som hore. Odprevadím ju. Potrebujem sa hýbať. Mám nejaké vybavovačky.“

„To predsa nemusíš. Napíš mi zoznam a cestou domov všetko zabezpečím.“

Prešiel ku skrini, obliekol si nohavice a siahol po košeli. Tajne si zaželala, aby si vybral modrú, ale jeho ruka našla zelenú. Pripomenula si, že na kraj mu musí dať modré košeľe, aby si do konca týždňa obliekol aspoň jednu, ktorá rozžiari jeho kobaltovomodré oči.

„Zvládnem povybavovať zopár vecí, drahý.“

„Iste, ale nepreháňaj to.“ Usiloval sa, aby to vyznelo prísne, hoci vedel, že ona príkazy neprijíma od nikoho.

Navliekol si opasok, zapol ho na tretej dierke a Mára pokrútila hlavou. Za dvadsať rokov nepribral ani pol kila. Naopak, bol v lepšej forme a v štyridsiatke nabehal viac kilometrov ako v dvadsiatke. Mohla za to tak trochu ona, lebo v poslednom čase behal najmä preto, aby odbúral stres.

Vybrala sa k dverám, a keď okolo neho prechádzala, zľahka sa dotkla jeho pleca. „Kávu?“

„Nemôžem. O dvadsať minút ma čaká pacient.“

Keď stála pri kuchynskej linke a sypala zmes do kávovaru, pocítila, ako ju zozadu objal. Často sa stávalo, že zrnká sa namiesto do filtra zakotúľali na linku či na podlahu.

Tom ju pobožkal na krk. „Nepreťažuj sa. Vlastne radšej nerob vôbec nič. Zostaň doma, oddychuj.“ Obrátil ju k sebe a porazenecky sa usmial. „Tak sa aspoň nepresiluj.“

Márá sledovala, ako mizne v garáži. Snažila sa dýchať pomalšie a potlačiť slzy, ktoré sa jej tisli do očí. Otočila sa ku kávovaru a prinútila sa sústrediť na kávu, ktorá kvapkala do kanvice, na jej orieškovú vôňu a na paru, čo z nej vychádzala. Vyložila šálku, dopoly ju naplnila a túžobne na ňu hľadela. Lákalo ju uchlipnúť si, no naučila sa nechať ju vychladnúť. Ruky mala nepokojné a bolo jednoduchšie čistiť škrvnu ako si ošetrovať popáleninu. Pokojne prešla chodbou k dcérinej izbe a nazrela dnu. Ospalá hlava sa zdvihla z vankúša a Máru privítal široký úsmev, v ktorom chýbali štyri zuby. „Mami.“

Márá si sadla na posteľ, otvorila náručie a dievčatko doň vošlo, tesne sa k nej privinulo a silno ju objalo okolo krku.

„Mmm, krásne voniaš.“ Márá privoňala k dcériným vlasom, ktoré jej večer predtým umyla. „Si pripravená na ďalší deň v škole?“

„Dnes chcem zostať s tebou.“ Malé ruky ju zovreli pevnejšie. „Nepustím ťa. Už nikdy.“

„Ani keď ťa... poštekľím... presne... tu?“

Malé telíčko sa začalo zvíjať od smiechu a jeho stisk povolil. Márá sa vymanila zo zovretia. Vstala, prešla k dverám, zatvárala sa vážne a ukázala na oblečenie na stoličke v kúte izby.

„Počúvaj, spachtoška. Obleč sa, učeš sa a stretneme sa v kuchyni. Autobus prichádza o tridsať minút. Ocko ťa nechaj dlhšie pospať.“

„Doobre.“ Dieťa vstalo, vyzlieklo si pyžamo a podišlo k stoličke.

Márá sa oprela o dvere, a tvárila sa, že dozerá, aby sa poriadne oblieklo. V skutočnosti si chcela ukradnúť ešte jeden pohľad na dcéru, ktorej olivová pokožka jej stále vyrážala dych.

Kým na seba Lakš navliekala šaty, pospevovala si svoju vymyslenú pesničku, v ktorej opisovala, čo robí, a doplnila ju vlastnou melódiou. Márá a Tom ju nazývali škriatkovská hudba.

*„Oblečiem si džínsy
s kvietkami na vreckách
a ružové tričko,
ktoré je pekné.“*

Odstúpila od stoličky a urobila piruetu s rukami spôsobne zdvihnutými nad hlavou, ako to videla u starších dievčat v baletnej škole. Napokon predviedla konečnú pózu, pozrela sa na matku a víťazoslávne sa usmiala. Márá prinútila svoje trasúce sa pery do úsmevu. Bála sa, že jej zlyhá hlas, a tak len zdvihla ruku a ukázala jej päť prstov, aby naznačila, o koľko minút má dievčatko prísť do kuchyne.

2.

Mára

PRED ŠTYRMI ROKMI, PO STANOVENÍ DIAGNÓZY, MÁRÁ LEŽALA v posteli a hľadela do tmy, zatiaľ čo zlomený Tom pri nej nepokojne spal. Dávno pred svitaním si sľúbila, že si určí dátum a bude sa ho držať. Nijaké zmeny, nijaké výhovorky.

Dovtedy bude žiť naplno a čo najviac sa pokúsi nad všetkým udržať kontrolu. Bude bojovať, kým bude vládvať, a potom vypije svoj koktail a odíde tak, ako žila – za svojich podmienok. Nedovolí, aby ju o to tá odporná choroba pripravila.

Vybrať dátum nebolo ťažké – 10. apríl, jej narodeniny. Vedela, že Tom a jej rodičia by za ňou v ten deň aj tak smútili, a nezdalo sa jej spravodlivé pridať im k tomu ešte ďalší deň žiaľu. *Lenže ktoré narodeniny?* Určite nie tie prvé po stanovení diagnózy, zaslúži si jeden dobrý rok, kým sa choroba dostane do ďalšej fázy. Aj dva roky sa jej videli primálo, ale päť už mohlo byť priveľa.

Kým texaské slnko preniklo svojimi prvými lúčmi cez žalúzie a zmenilo farbu stropu zo sivej na bielu, Mára sa rozhodla, že najbezpečnejšie bude stanoviť si symptóm, ktorý bude signalizovať začiatok konca a varuje ju, že choroba sa

posunula do ďalšej fázy. Keď sa prejav vyskytne, najbližšieho desiateho apríla zasiahne.

Zatiaľ čo čakala na Lakš, pocítila ťažkú nevoľnosť a silno sa pridržiala linky. Dúfala, že to prejde, kým dcéra príde. Pevne zažmúrila oči, no nemohla uniknúť. Keď sa jej pred očami zjavili udalosti z predchádzajúceho rána, slabosť sa vystupňovala.

Stála v uličke s cereáliami v miestnom obchode. Nedaľeko uvidela malého chlapca, čo sa pridržiaval stehna svojej matky, ktorá sa po čosi zohla do spodného regála. Chlapček sa na Máru placho usmial a ona mu úsmev opätovala.

Zdvihol ruku a ona mu zamávala naspäť, no zrazu, bez varovania, pocítila silnú potrebu ísť na toaletu. Usilovala sa spomenúť si, kde sa sociálne zariadenie nachádza, a nechápala, prečo je telo také nedočkávané. Kým stihla nájsť odpoveď, bolo neskoro. Pomaly sa sklonila, aby si skontrolovala svetlosivé legínsy, a zistila, že v rozkroku má mokrú škvrnu. Odtiaľ až k členku pravej nohy smeroval úzky mokrý pásik. „Ach, bože,“ zašepkala. „Och, nie.“

Pokúsila sa zakryť rukou najväčší flak, ale chlapec ju videl a prekvapene otvoril ústa. Márá sa usmiala, aby ho presvedčila, že je všetko v poriadku a nemusí to oznámiť svojej mame. Ústa ju však neposlúchali, a tak si k perám priložila prst. Vtedy sa chlapcova mama vystrela a on ju potáhal za rukáv, ukazujúc na Máru. „Mami! Tá teta nestihla ísť na záchod!“

Mará sa začervenala. Načiahla sa za bundou, ktorú nosievala v nákupnom vozíku, aby sa ubránila pred silným chladom prúdiacim z klimatizácie, ale nebola tam. Zabudla ju v aute na parkovisku pred obchodom. Rýchlo hľadala čosi, čím by sa zakryla.

Chlalcova matka sa usilovala tváriť neutrálne, zo svojho vozíka schmatla papierové utierky, roztrhla obal a cestou k Máre synovi zašepkala: „Nezízaj toľko.“

Pohľad dieťaťa však zostal zapichnutý do Máriných mokrých nohavíc. Keď prišli k nej, zapchalo si nos. „Fuuj.“

Jeho matka karhavo zasyčala: „Brian!“ a podala Máre kôpku utierok. „Skúste si to priložiť.“ Hoci sa tvárila neutrálne, jej tvár nadobudla svetločervený odtieň a takmer nebadane ohrnula nos. „V aute mám deku, ale kým by som s ním prišla tam a naspäť...“ kývla hlavou k chlapcovi.

„Ďakujem,“ zašepkala Mára a vzala si utierky. „Toto sa mi ešte nestalo.“ Šúchala si nohavice, zatiaľ čo Brian ťahal matku za ruku. Po chvíli sa Mára, zahanbene potláčajúc slzy, pozrela do príjemných a súcitných očí druhej ženy. „Nemusíte tu ostať. Nechcem znervózňovať vášho syna.“

„Nerobte si starosti,“ zareagovala a podala Máre ďalšie utierky. Tá použité vložila do svojej kabelky. Chlapec zalapal po dychu a opäť poťahal matku za ruku. Žena si ho pritiahla k sebe, položila mu ruku na hlavu a prinútila ho stáť na mieste. Naklonila sa k nemu a zašepkala mu do ucha: „Táto milá pani potrebuje našu pomoc a my jej ju poskytneme.“

„Lenže...“

„Pst! Už ani slovo.“

Mára si prestala trieť nohavice, zdvihla hlavu a otvorila ústa, aby im povedala, že pila priveľa kávy a vody, aby mohla prehltnúť tabletky. A ešte ten proteínový nápoj, do ktorého ju Tom nútil každý deň, aby nechudla. Dlhý zoznam vecí, ktoré treba vybaviť, odvedol jej pozornosť, a tak už niekoľko hodín nebola na toalete.

Zatvorila ústa. *Nebudem svojimi problémami zaťažovať nikoho iného.* Sklonila sa a pokračovala v utieraní, ale bo-

lo to zbytočné. Nohavice boli príliš svetlé a škvrna pritmavá. A teraz sa k tomu ešte pridali biele kúsočky papierových utierok. „Nepomáha to,“ frustrovane zakňučala, a keď sa počula, ovládol ju pocit poníženia. Upierala zrak na ruku, v ktorej zvierala vlhké utierky. *Budem potrebovať dlhú sprchu a poriadnu dávku mydla, aby som ten zápach odstránila.*

Márá sa opäť pozrela na chlapca, ktorý bol zhnusený a mal zvrátené pery, a ďakovala Bohu, že bola v obchode sama, len s cudzími ľuďmi. Čo ak by s ňou boli Lakš alebo Tom? Tá predstava v nej vyvolala slabosť a musela sa chytiť vozíka, aby sa udržala na nohách. „Veľmi ma to mrzí,“ vyhlásila, prechádzajúc pohľadom zo syna na matku.

„Čo jej je?“ zašepkal Brian. Jeho matka a Márá sa na seba zahľadeli a mlčky sa dohodli, že nebudú reagovať na chlapcovo otázky.

„Je zlatý,“ podotkla Márá. Nechcela, aby sa matka hnevalla pre to, čo sa spýtal. Veď kto by ho vinil. „Nerobím to rada, ale budem tu musieť nákup nechať a bežať do auta.“

„Poukladám tie veci na miesto,“ vyriekla žena. Ukázala na Márine nohavice a skonštatovala: „Už to vyzerá lepšie.“

Jej úsmev bol však silený a Márá sa cítila ako dieťa, ktorému niekto pochválil účes po tom, čo sa samo ostrihalo.

„Ďakujem, ste veľmi milá,“ povedala potichu. „Verte, že ma to veľmi mrzí.“

„Netrápte sa tým. Držte sa.“

Keď Márá odchádzala uličkou, počula, ako matka priveselo a nahlas číta svoj nákupný zoznam, aby prehlušila synovu otázku, čo je tej bláznivej tete, ktorá má plnú tašku ocikáných utierok.

Nútila sa vzpriamene prejsť okolo pokladníc až k východu. Na parkovisku sa jej roztriasli pery, hrdlo jej stiahlo a cí-

tila, ako sa jej do očí tísnu slzy. Zvalila sa na sedadlo auta a zatvorila dvere. Takmer si do nich privrzla nohy. Oprela sa a zaborila si tvár do dlaní.

„Ó, bože, ó, bože, ó, bože!“

Z hrdla sa jej drali vzlyky a lapala po dychu. Keď viac nevládala sedieť vzpriamene, oprela sa o volant. Zostala tak asi hodinu. Plakala, v hlave si mučivo pomaly premietala, čo sa stalo, a zakaždým túžila po inom konci incidentu.

Napokon už nemala slzy a začala si uvedomovať okolité zvuky – prichádzajúce autá, búchanie dverí, deti volajúce na rodičov. Ešte chvíľu sa opierala o volant, potom sa narovнала, utrela si líca a nos rukávom a zahľadela sa na svoj obraz v spätnom zrkadle.

„A je to tu,“ oznámila zachmúrene opuchnutým červeným očiam, ktoré ju pozorovali. „Narodeniny mám v nedeľu. To je všetok čas, čo mi zostal.“

Posledných päť dní, od dnešného rána. Tak málo času. Začala sa však pripravovať už pred štyrmi rokmi, na úsvite, keď ležala vedľa manžela. Stanovila si konečný termín a sľúbila si, že ho dodrží.

Odvtedy si vychutnávala každý okamih, akoby bol jej posledný. Veľké udalosti: Narodeniny Lakšmí, Deň vďakyzdania, Vianoce, výročie svadby. A malé: varenie s matkou, sledovanie, ako jej otec číta Lakšmí rozprávku na dobrú noc, sedenie na lavičke a vypúšťanie bublín, kým sa Tom a Lakš pretekali, kto ich praskne ako prvý. Uvedomila si, že tie malé jej budú chýbať najviac.

„Mami?“ Lakš pricupkala do kuchyne. Cez plece mala prehodený vak, rovnaký, ako staršie deti v autobuse. Načiahla sa za škatuľou na obed s obrázkom baletky. „Dúfam, že si mi zasa nezabudla nabaliť koláčik.“ Vrhla na matku podo-

zrievavý pohľad a otvorila škatuľu, aby nazrela dnu. Spokojná ju zatvorila a natiahla ruku. „Si pripravená?“

Lakšmi za pravým uchom odstával chumáč vlasov, výsledok nehody s lepidlom z predchádzajúceho týždňa. Dcérina najlepšia priateľka Susan jej náhodou zamazala vlasy, a aby to napravila, použila detské nožnice. Márá sa snažila dcéru pričať, aby nosila vlasy vo vrkoči, ale každý taký pokus sa skončil hádkou, plačom a Márá sa vzdala. Pozorovala ju, strapatú, bezzubú a nádhernú, a v hrdle pocítila guču veľkú ako päšť.

Ako by som niekedy mohla byť pripravená?

No presne preto si dala sľub. Svoje predsavzatie splní, pripravená alebo nie.

„Neurobím si vrkoč, mami,“ vyhlásila Lakš a vystrčila rozhodne bradu. Bola kópiou svojej matky, hoci bez spoločnej DNA, ako hovorieval Tom. „Ťahá ma. Vysvetlila som ti to.“ Položila si ruku na čelo a potiahla si kožu nahor, aby naznačila, o čom rozpráva.

Márá si odkašľala: „Viem. Nemyslela som na tvoje vlasy. Len som pred odpoveďou chvíľku uvažovala.“

„Aha,“ upokojila sa Lakš. „Si teda pripravená?“

Márá pobožkala dcéru na vlasy, jemne prešla rukou po ich naježenej časti a potom vzala malú rúčku do svojej. „Áno, miláčik, som.“

3.

Scott

SCOTT ZAŠIEL NA PRÍJAZDOVÚ CESTU A ZAPARKOVAL BLÍZKO pri chodníku, aby nechal dosť miesta pre Curtisa, ktorý triafal do koša upevneného nad garážou. *Cvičný hod na kôš – záchrana osemročných*, pomyslel si. Curtis začul zvuk motora, otočil sa a zamával.

„Pekný oblúk, drobec.“

„Fuj. Nebaví ma hádzať to takto, ale s touto sieťou sa to inak nedá.“

Chlapec držal loptu pred sebou, zazeral na ňu, akoby bola zradkyňou, a prikývol. Scott pustil kľúče i kufrík na zem a ladným pohybom loptu uchopil, zadribloval a hodil. Šuch. Skončila v koši. Curtis ju zachytil a pokúsil sa o rovnaké kroky aj o rovnaký hod. Bol nízky a netrpezlivý a lopta letela asi pol metra pod obručou. Nadvihol obočie. „Vidíš?“

Scott ju chytil. „Viem, viem. Keď tvoj starý priateľ dosľúžil, mal som kúpiť jeden z tých samostatne stojacich výškovo regulovateľných košov,“ pohodil hlavou k opotrebovanému zariadeniu opretému o garáž. Potom ešte raz hladko trafil a naširoko otvoril náručie. Chlapec sa rozbehol a objal Scotta

okolo pása. Muž ho pohladil po hlave. V porovnaní s chlapcovou tmavou pokožkou a tvrdými čiernymi vlasmi bola jeho ruka biela. Sklonil sa, nos aj ústa pritlačil ku Curtisovej hlave a vdýchol. Voňal ako detský pot a jar v Michigane.

„Budeš mi chýbať,“ povedal Scott. Dieťa prikývlo a zovrelo ho silnejšie. Takto chvíľu stáli v objatí. Napokon sa Curtis vymanil, špinavými rukami si pretrel oči a rozbehol sa za loptou.

„Kde je Laurie?“ zavolať za ním Scott.

„V kuchyni. Robí lazane.“

Scott sa usmial. „Čím si si to zaslúžil?“

„Pani učiteľka mi dala dobrý bod, lebo som sa snažil.“ Potom sa zatváril vyzývavo a načiahol k nemu päšť na uznanlivé buchnutie.

„Skvelé. To sú už dva za tento týždeň. Ešte tri a v piatok môžeš zostať dlhšie hore.“

„Pukance a film. Do desiatej.“ Potom sa zatváril vydesene. „Lenže aj Laurie ho chce pozerať, keďže je to náš posledný, takže to musí byť nejaký, čo môžu sledovať aj dievčatá. Nijaké výbuchy a tak.“

„Večierka o desiatej je však super či nie?“

Curtis sa rozveselil. „A pukance.“

„Tak ešte získaj každý deň jeden bod. Idem dnu. Zahádžeme si aj po večeri?“

„Možno, lebo dnes musím ešte čítať. Laurie to povedala. A ešte aj precvičovať matiku.“

Scott sa usmial nad Curtisovým predstieraným hnevom. Chlapca tešili všetky pravidlá a očakávania v domácnosti Coffmanovcov, ale mal dosť rokov na to, aby vedel, že to nemôže priznať. Scott pristal na jeho hru. „Škola je dôležitá, drobec. Príď na večeru.“

Zdvihol zo zeme svoje veci a vybral sa ku vchodovým dverám. „Dohája!“ ozvalo sa za ním, keď lopta zasa netrafilá do koša.

Zatvoril, kľúče položil na stolík a zhlboka sa nadýchol: cesnak, paradajky, bazalka, syr.

„Laurie?“ zvolal. „Vonia to fantasticky.“

Kufrík položil na zem a kľakol si, aby sa pozrel na klinec, ktorý trčal z podlahy. Hrozilo, že sa oň niekto zachytí ponožkou. Opäťkom ho zatlačil nazad a skontroloval aj zvyšok chodby. Podlahy brúsil pred desiatimi rokmi. Reflexívne si siahol na kríže.

Vízia jeho manželky o vysnenom dome sa nezhodovala s výškou ich rozpočtu. Oprava starého, storočného domu vyžadovala trojstranový rozpis prác a každý jeden večer a víkend vyše roka. Bola to vstupná cena domu, aký si vždy priala, a ktorý jej on bol rozhodnutý dať: obrovské miesto s drevenými podlahami, so vstavanými poličkami a s dvoma kozubmi. Mal mať svoju dušu a jedného dňa mal byť i plný detí.

Rukou prešiel po stene. Len odstránenie všetkých vrstiev tapiet im trvalo takmer dva mesiace. Potom ešte maľovanie – neutrálnou béžovou v celom dome. V každej izbe bola jedna farebná stena, ale až po dôkladnom zvážení a posúdení niekoľkých odtieňov. Mali vo zvyku žartovať, že chlapíka z oddelenia farieb si pridajú na zoznam tých, komu treba poslať vianočný pozdrav.

Vošiel do kuchyne a oprel sa o stenu. Manželka sa skláňala nad rúrou. Jej veľké brucho ho stále prekvapovalo. Ešte mala na sebe oblečenie, v ktorom bola v práci, ale blondávu hrivu si zopla do vrkoča.

„Vonia to fantasticky,“ zopakoval.

„Ach, ahoj. Nepočula som ťa.“ Lazane položila na sporák.

Podišiel k nej, aby ju pobozkal. „Počul som, že dnes sa mu darilo.“ Naklonil sa k lazaniam a ovoňal ich. „Mmm. To som rád. Aj ja som už mal na toto jedlo chuť.“

Vystrúhala grimasu a chytila sa za brucho. „To ste dvaja. Ja ten pach ledva znesiem.“ Zatváril sa znepokojene, ale ona len mávla rukou. „O nič nejde. Na obed sme mali arabský šalát z tej novej prevádzky neďaleko kancelárie, a bolo v ňom priveľa oleja. Mimochodom, príliš sa pre ten dobrý bod nevzrušuj. Hovorila som s učiteľkou Kellerovou, keď som poňho prišla. Tento týždeň je naňho pre ten prestup zo školy menej prísna. Splnil len polovicu zo zoznamu dobrého správania, ale rozhodla sa dať mu celý bod. Podľa mňa sa obáva, že ak mu nepomôže s dobrým rozbehom, do piatka to nezvládne.“

„Možno slečna Kellerová pozná spôsob, ako si s tým mám poradiť ja,“ hlesol Scott. Vzdychol si, odostrel záclonu na malom okne nad drezom a sledoval chlapca na príjazdovej ceste, kým mu ruka na chrbte nepripomenula, komu sa má venovať. Pustil záclonu a obrátil sa k manželke.

„Som prekvapený, že si taká zhovievavá,“ prehodil. „Lazane? Keď vôbec nesplnil, čo mal?“ Po celý rok to bola Laurie, kto dohliadal na disciplínu. Dotkol sa jej oblého brucha. „Nastávajúce materstvo ťa obmäkčilo, však?“

Mykla plecóm. „Aj tak som sa chystala uvariť ich. Nezáležalo na tom, čo povie slečna Kellerová. Chcela som ich pripraviť ešte raz, kým odíde. Zajtra budú špagety a nechám ho, aby mi pomohol napiecť koláčiky. Vo štvrtok urobíme domácu pizzu. Na piatok som naplánovala tortu a v sobotu by si mohol ugrilovať hamburgery. Sú to jeho obľúbené jedlá. Hoci musím priznať, že ma láka kŕmiť ho len ovocím a zeleni-

nou. Rada by som doňho dostala niečo výživné, kým pôjde naspäť.“

Scott sa strhol.

„Prepáč,“ zamrmlala.

„To nič. Nemá zmysel tváriť sa, že sa nič nedeje. Neodchádza predsa do hotela Ritz, to je fakt. A je to tak v poriadku – aspoň to si už po stý raz v priebehu niekoľkých týždňov opakujem.“ Zatvoril oči a začal odriekať niečo ako mantru. „Bude to okej. Aj keby jedol studené ravioly z konzervy, sprchoval sa len raz týždenne a vrátil sa k svojim bláznivostiam. Vždy je to lepšie ako vyrastať bez matky. Aj keď by mu dovolila nerobiť si úlohy a poslala ho do školy bez raňajok, byť so svojou mamou je preňho najlepšie.“

„To všetko je pravda,“ zhodnotila Laurie. V jej hlase zaregistroval náznak frustrácie. „Zdá sa, že tomu takmer veríš.“ Vynechala slovo konečne, ale on vedel, že si to myslí.

„Takmer,“ uznal. Začala rozprávať, a aby to nemusel počúvať, rýchlo ju predbehol. „Mimochodom, vďaka, že si poňho bola. Prepáč, že to bolo na poslednú chvíľu. Môžem ti s niečím pomôcť? Prestriem?“

Zabralo to. Podala mu tri poháre a košík s rožkami, vybrazila sa príbormi a servítkami a viedla ho do jedálne.

„Nie je začo, no myslela som si, že Pete za teba zobral vyučovanie, aby si mohol stráviť viac času doma a nie na stretnutiach s rodičmi. Prečo si nepožiadal tú ženu, aby počkala do budúceho týždňa?“

Usilovala sa o ľahký tón, ale on skrytú výčitku vycítil. Vlastne to bola výzva. Už veľa ráz takú použila. Pýtala sa, prečo v sobotné rána tak skoro vstáva, aby pol hodiny cestoval do centra Detroitu, keď si môže pospať dlhšie. Tvrdila, že polovica deciek, ktoré navštevujú sobotné doučovanie,

tam chodí len preto, že na obed je pizza zadarmo. Zaujímalo ju, z akého dôvodu trávi letné večery na schátranom školskom dvore hrou s deťmi, keď iní učitelia sa tešia, že od nich majú dva mesiace alebo aj naveky pokoj, keďže mnohé odišli na strednú školu.

Scott zdvihol ruky v obrannom geste. „Vieš, ako vyzerajú rodičovské združenia. Hodinu si čítam *Sports Illustrated*, kým sa jeden či dvaja ľudia ráčia zastaviť. Ak sa konečne niektorí začnú zaujímať o vzdelávanie svojho dieťaťa, musím tam byť. Keby som schôdzku odložil na ďalší týždeň, môže sa stať, že sa neukážu.“

„Nemôžeš predsa sám zachraňovať každého žiaka na Franklinovej základnej škole.“

„Viem. Nedokážem to. Mám na to len tri roky, a to je málo.“ Venoval jej krivý úsmev a dúfal, že pôsobí neodolateľne.

Laurie si povzdychla a vrátila sa do kuchyne. „O to mi predsa nešlo, a ty to vieš.“ Nasledoval ju, otvoril chladničku, vzal si pivo a jeden pohár naplnil vodou z vodovodu. Podal ho manželke a zdvihol fľašku na prípitok. Sklo zacinkalo o sklo, Laurie sa napila, zvrátila tvár a chytila sa za brucho.

„Určite si v poriadku?“

Vzdychla si. „Vieš, aké to je. Zjem jednu nevhodnú vec a po zvyšok dňa mám pokazený žalúdok.“

Odpil si piva. „Dúfajme, že posledný trimester bude lepší.“ Zostávali doň dva týždne. Rodič mala pätnásteho júla.

„Hádam áno.“ Položila pohár na linku a uprene naň hľadela. „Vždy mám pocit, že na to nie je správna chvíľa, a ani táto nie je vhodná, ale naozaj si myslím, že keď sa náš život vráti do starých koľají, budeme sa mať lepšie.“ Po tom, čo zaregistrovala jeho výraz, rýchlo dodala: „Možno nie lep-

šie, len to bude, vieš, jednoduchšie. Prídeš z práce a sadneš si, budeš relaxovať. Nebudeš robiť taxikára, pripravovať olovrant a dohliadať na domáce úlohy.“

Scott sa zadíval na chlapca na dvore a neodpovedal. Nemal zoznam vecí, ktoré by mal chuť robiť radšej, ako byť s Curtisom.

„Chceš tu sedieť sám alebo si ideš so mnou zastrieľať na kôš?“ ozval sa raz Curtis. „Laurie tvrdí, že sa ťa musím spýtať a nie len očakávať, že sa so mnou zakaždým pôjde hrať.“ Scott pustil knihu na podlahu. „Vždy radšej budem s tebou. No nemáš záujem hrať sám, aby si neskôr mohol tvrdiť, že si bol najlepšie? Pretože ja tebou vytriem dvor.“

Čo by si robil radšej? To bol ich nový jazyk. Slová „ľúbim ťa“ rečou druháka. Chcel by si radšej jesť sklo alebo po ňom kráčať? Zjedol by si radšej za hrst živých pavúkov alebo hodinu stál v miestnosti plnej netopierov?

Scott začul, ako si Laurie odkašľala. Budeš sa radšej pozeráť na toho chlapca a svoju ženu ignorovať alebo nie? Obrátil sa k nej.

„Aj mne bude chýbať,“ vyriekla. Zo zásuvky vybrala nôž a začala krájať lazane. „Usilujem sa však myslieť pozitívne a to by si mal urobiť aj ty. Už som naplánovala celý budúci týždeň: v pondelok prídem z práce, sadnem si na gauč a budem čítať hrbu kníh o bábätkách, na ktoré som doteraz nemala čas, a až do večere sa nepohnem.“ Ukázala na ňho nožom. „Očakávam, že môj manžel ma vezme niekam na večeru. Možno dokonca i do kina. Kedy naposledy sme mali rande?“

Stíchla a čakala na jeho reakciu. Čo najpresvedčivejšie pritakal, a tak pokračovala: „V utorok idem konečne na tehenský masáž, ktorú mi darovali dievčatá z kancelárie. Už sa

neviem dočkať.“ Dotkla sa krížov a pošúchala si ich. „V stredu.... hm, no zatiaľ mám naplánovaný iba utorok. Po zvyšok týždňa budem pravdepodobne len sedieť s vyloženými nohami a čítať. V absolútnom tichu.“

„To bude fajn.“

„Len si pomysli, čo všetko budeš môcť počas toho voľného času robiť,“ nadchýnala sa. „Napríklad so mnou čítať knihy o bábätkách. Už som v šiestom mesiaci a vôbec netušíme, čo sa dnu deje.“ Ukázala na brucho a on sa ho dotkol. Prikryla mu ruky svojimi, oprela sa o sporák a usmiala sa. „Niekedy tomu sama neverím. Po toľkom čase. Dieťa. V tomto dome. V júli.“ Zoširoka sa usmiala. „Čo povieš?“

„Vždy keď sa ma na to niekto spýta, uškrňam sa ako idiot,“ priznal Scott. „Aspoň to tvrdí Pete.“ Pete Conner tiež učil angličtinu na Franklinovej škole. Scott zastával úlohu basketbalového trénera, Pete mu robil asistenta a bol mu i najlepším priateľom.

Laurie luskla prstami. „Ach, takmer som zabudla. Volali z predajne pre tú postieľku, ktorá má nohy s pazúrikmi. Vieš, tá, čo bola predaná. Vraj im má do pondelka prísť ešte jedna. Je sivá, ale môžeme ju predsa nafarbiť. Rezervujú nám ju.“

„Skvelé, hoci to maľovanie ma až tak neteší.“

„No tak, bude to zábava. Len jedna izba.“

Prižmúril oči. Možno to bude iba jedna miestnosť, ale videl Laurin zoznam, týkajúci sa detskej izby, a bol taký dlhý ako ten, keď prerábali celé prvé poschodie. Zasmiala sa a buchla ho do pleca. „Prestaň, budeš si to užívať rovnako ako ja.“

„Viem, idem po malého.“

Skôr ako prišiel ku vchodovým dverám, rozleteli sa a dnu vběhol Curtis. Scott v poslednej chvíli otvoril náručie, aby ho

zachytil, a Curtis sa na tom zasmial. Scott ho neochotne pustil a obrátil ho ku kuchyni. „Chod' si umyť ruky, LeBron. Podáva sa večera.“

4.

Mára

KEĎ AUTOBUS ODIŠIEL, MÁRÁ SA POSTAVILA KU KUCHYN-
skej linke a prešla rukou po chladnom žulovom povrchu pra-
covnej dosky. Kuchyňa bola jej najobľúbenejšia miestnosť.
Považovala ju za atraktívnu. Nachádzala sa v nej kovová linka
s plochami limetkovozelenej farby, vysoké čerešňové skrinky
a krásna svetlosivá dlažba s jemným zeleným žilkovaním.

V poslednom čase ju kuchyňa trochu potrápila, ale aj
tak ju milovala. Dvierka na rúre každým dňom oťažievali,
a aby ich dokázala otvoriť a zavrieť, musela zapojiť ruku, no-
hu, a dokonca aj boky. K pracovnej doske sa veľmi nepribli-
žovala. Na tele mala dosť modrín, ktoré jej pripomínali, aký
bolestivý je náraz do jej žulového povrchu. S nádhernou
podlahou sa nezahrávala. Vedela, že keď jej spadne tanier
alebo pohár, nemusí sa zaoberať tým, či sa rozbil, jednodu-
cho zájde do komory po metlu a po lopatku.

Tom ju ustavične pobádal, aby trávila viac času na
mäkkom gauči a na kobercoch v obývačke a v salóniku ako
na tvrdých drevených stoličkách. Márá však zbožňovala sle-
dovať, ako cez posuvné dvere z dvora do kuchyne svieti sln-
ko. Lapač slnečných lúčov ich odrážal dnu. Vyzerali ako

farebné laserové pásy a vždy ju dobili energiou. Aj v dňoch po prebdených nociach či po znepokojivých návštevách u doktora Thiryho na klinike na liečbu Huntingtonovej choroby v centre Dallasu.

Mará, Tom a Lakš obedovali pri kuchynskom pulte a večeriali v jedálni. Kuchynský stôl slúžil ako Máriina pracovná základňa. Stál na ňom jej počítač, niekoľko zápisníkov, stojan s perami a aspoň desať balení malých samolepiacich poznámkových papierikov. Kedysi tam ležala aj kopa právnych prípadov. Teraz ich miesto vyplňali časopisy a knihy, ktoré čítala, keď v noci nemohla spať a internet ju už nebavil.

Až donedávna sa vždy po skorom rannom cvičení na eliptickom trenažéri a s činkami v hostovskej izbe premiestnila k stolu, aby aspoň hodinku pracovala, kým sa ostatní zobudia. Keď Lakš išla večer spať, pokračovala v práci, až kým ju Tom nepresvedčil, aby si ľahla k nemu na gauč v salóne alebo v zime sedela pri kozube v obývačke.

Mará prešla k stolu, posadila sa a z balíčka s veľkými poznámkovými papierikmi jeden odlepila. Vzala si pero a premýšľala, čo všetko musí počas tých piatich dní stihnúť. Nedeľné ráno si potrebovala do detailov naplánovať a zariadiť, aby Lakš v sobotu večer odišla z domu. *A ešte je tu rozlúčka.*

Úloha číslo jeden – doladiť detaily – bola takmer splnená. V sekretári čakala plná fľaša vodky. Už niekoľko týždňov si odkladala tabletky na spanie, aby ich mala dostatok, ale chcela ich ešte prepočítať. Ak by jej nejaké chýbali, zavola doktorovi Thiryemu. Postačia dve slová – nemôžem spať – a získa tridsať piluliek.

Úloha číslo dva – zariadiť, aby Lakš nebola doma – bola hračka. Márá zdvihla slúchadlo a zavolala rodičom.

„Dobré ráno, dcérka.“ Póri zbožňoval identifikátor telefónnych čísel.

„Ahoj, oci. Je mama doma?“

„Áno, ale aj ja som.“

„Skvelé. Pohovoriš si so mnou o plánoch na sobotu?“

„Idem ju zavolať.“

Mará sa zasmiala a na linke čosi zašuchotalo.

„Márabetí,“ ozvala sa Nírjá. „Ako sa cítiš? Spala si dobre?“

„Výborne,“ klamala Márá. „Mami, môžeš pre mňa niečo urobiť? Mohla by Lakš u vás v sobotu zostať spať?“

„Samozrejme. S otcom budeme radi. Je všetko...“

„Áno, máme sa fajn. S Tomom chceme... Máme... Potrebujeme niečo...“

Matka sa zasmiala. „Nemusíš sa predo mnou hanbiť. Lakšmi je u nás vítaná a vy s Tomom sa môžete venovať svojmu... niečomu.“ Potichu sa zasmiala.

„Mama, prosím.“

„Len ťa naťahujem, dcérka. Čo máš dnes v pláne? Dúfam, že oddych.“ Keď Márá nereagovala, Nírjá dodala: „Tak to aspoň nepreháňaj.“

„Vďaka za tú sobotu. Lakš bude nadšená.“

„Oddychuj, Márá.“

„Áno, mami.“

Úloha číslo tri – rozlúčka, ktorá nevzbudí podozrenie – zaberie viac času. Márá nakreslila tri stĺpce.

Osoby, s ktorými bude osobne hovoriť: Tom, Lakš, rodičia. Tetušky, ako Lakš nazvala Steph a Ginu, boli Márine najlepšie priateľky. Chodili vo dvojici tak často, že bolo jasné, prečo ich Lakš označila spoločnou prezývkou. Vlastne ich pôvodne volala Tetusky, ale teraz, keď už vie správne vyslovovať, neteší ju, ak jej to pripomínajú.

Dokonalé načasovanie: Tetušky pozvali Máru v sobotu na obed, aby spolu oslávili jej narodeniny. Ďalšia výhoda toho, že si zvolila práve desiaty apríl. Požiada Toma, aby ju v sobotu vzal na večeru na jej obľúbené miesto, a poznačila si to na lístok, aby nezabudla.

Ludia, ktorým by rozhodne mala zavolať: najbližší priatelia z McGillovej univerzity v Montreale, najlepší kamaráti z právnickej fakulty, hneď po Steph. Tomovej matke a sestre v New Yorku, ktoré už aj tak budú očakávať Márin tradičný polročný telefonát, takže to nebudú pokladať za čudné. Stačilo im poslať jednu pohľadnicu a dva razy za rok zavolať, ako sa ich syn (brat) má a ako vnučka (neter), ktorú dosiaľ videli len na fotke, zasa vyrástla. Bolo to úplne iné ako vždy prítomní Póri a Nírjá, ktorí skôr ako Mára zaregistrovali, že Lakšmí vypadol zub alebo vyrástla z topánok. „To je riziko, ktoré človek podstupuje, keď konfrontuje členov rodiny s problémom s alkoholom a oni si vyberú radšej zastreliť posla zlých správ ako si to vôbec vypočuť,“ vysvetlil rezignovaný, no nie zatrpknutý Tom.

Ludia, ktorým pošle e-mail: niekoľkí pracovníci právnickej firmy, kde spolu so Steph po štátniciach pracovali, a zopár mamičiek z Lakšinej školy. A ešte napíše drahým priateľom z on-line fóra Netradičná rodina – komunity zloženej z adoptívnych, pestúnskych, nevlastných, homosexuálnych a iných netypických rodičov. Diskusnú skupinu objavila asi týždeň po tom, čo si s Tomom priniesli z Indie bábätko Lakšmí, z rovnakého haidarábádskeho detského domova, z ktorého Máru pred tridsiatimi siedmimi rokmi zachránili Nírjá a Póri.

Počas uplynulých piatich rokov Mára každý deň aspoň niekoľko minút komunikovala s priateľmi z fóra o netra-

dičnej výchove, varení, práci, cvičení, peniazoch, manželstve a sexe – nevynechali nijakú tému. Veľa ľudí skupinu opustilo, keď dostali odpovede na svoje otázky, no jadro zostalo a Márá doň patrila. Dôvod, pre ktorý sa do skupiny pripojili, sa časom zmenil na iný, pre ktorý v nej zotrvali – na priateľstvo.

S niekoľkými členmi sa zo skupinových diskusií preorientovala na osobné správy. Bolo bežné, že ľudia začali komunikovať na fóre a potom jeden navrhol druhému, aby pokračovali správami. Stačil dvojité klik na používateľské meno a človek mohol poslať danej osobe súkromný odkaz, a pritom sa neodhalila ničια identita.

NieSomZla, zakladateľka fóra, žiadala, aby členovia zostali v anonymite, nech sú náhradní rodičia chránení, lebo vo veci starostlivosti o deti, ktoré im boli zverené do opateru, uzavreli so štátom zmluvu o utajení. Všetci sa však zhodli, že anonymita je výhodou. Ľahšie sa dokázali zveriť s ťažkými vecami neznámym. Márá veľa ráz Tomovi hovorila, aké je to zvláštne, že v skutočnom živote si chráni súkromie, ale nemá problém podeliť sa o najintímnejšie myšlienky s ľuďmi, ktorých pozná len ako MamaZPhoenixu, MestoAut, leteckatrasa, NieSomZla a 2chlapci.

Márá si zapísala na lístok MestoAut a zakrúžkovala ho. Bol to muž, ktorý sa s manželkou stal poručníkom chlapca, ktorý sa mal v pondelok po roku vrátiť k matke. Tá sa mu za osem rokov venovala menej ako MestoAut za posledných dvanásť mesiacov. Bolo jasné, že MestoAut ľúbi svojho drobca ako vlastného, a hoci niekoľko ráz tvrdil, že pre dieťa bude najlepšie, keď sa vráti k matke, každý vedel, že sa trápi, lebo v nedeľu bude s chlapcom naposledy.

MestoAut bude v pondelok potrebovať priateľa.

Mará bude v nedeľu mŕtva.

Pocit viny jej gniavil vnútro. Obrátila sa k počítaču, klikla na fórum, zapla softvér na rozoznávanie hlasu a nadiktovala krátky odkaz.

Utorok 5. apríla, 8.32

@MestoAut – Od rána na Teba myslím. Posledných päť dní s Tvojím drobcom (viem, že Ti to netreba pripomínať). Uvažuj pozitívne. Ozvem sa neskôr.

Klikla na poslať naspodku obrazovky a čakala, kým sa jej správa zobrazí ako nová. Keď sa to stalo, prečítala si ju a zamračila sa. Uvažuj pozitívne zrazu pôsobilo veľmi nevhodne.

Posunula sa nahor po stránke, aby sa pozrela, akú tému NieSomZla na ten deň určila. Týkala sa situácie užívateľa MestoAut. Uverejnila niekoľko otázok: *Ako ste sa cítili, keď ste museli deti vrátiť? Čo viete poradiť MestuAut, aby tieto posledné dni zvládol?*

Mará vedela, že veľa členov zareaguje, a to ju upokojilo. Väčšina z nich bola zaneprázdnená a mala málo času, no pravidelní prispievatelia si dali záležať, aby každý deň, skôr ako sa pobrali do roboty či k svojim deťom, k danej téme aspoň čosi napísali. Aj keď mala Márá veľa práce, zakaždým si našla chvíľku, aby niekoho podporila, ak to potreboval.

Priateľom z fóra nikdy nepovedala o svojej chorobe a už niekoľko mesiacov so sebou vnútorne zápasila a premýšľala, či ich chráni, alebo ochudobňuje o informácie. Zrazu považovala za nelojálne, že to pred nimi tajila. To, že jednoducho zmizne bez vysvetlenia, najmä keď MestoAut potrebuje priateľa, sa jej zdalo neodpuštitelné. Nahla sa k malému mikrofónu a začala hovoriť.

Utorok 5. apríla, 8.34

Čo sa týka päťdňového termínu, existuje niečo, čo som Ti mala povedať už dávno:

Prečítala si, čo nadiktovala, a zvažovala, ako pokračovať. MestuAut by pomohlo, keby mu ukázala, že s ním skutočne dokáže súcitiť, hoci žije takmer o tisícšesťsto kilometrov ďalej. Aj ona sa pripravovala na rozlúčku so svojím dieťaťom.

Chápala, ako ho mučí myšlienka, že bude musieť chlapca opustiť. Poznala ten záchvat paniky vo svojom vnútri, keď si človek predstaví, že dieťa stratí. Tušila, že prehľta slzy zakaždým, keď ho v posteli prikrýva, a vie, že ten bozk na dobrú noc je jeden z posledných. Cítila to isté. Verila, že ocení priateľku, ktorá prežíva rovnakú bolesť.

Hádam sa nezhrózi, že mám možnosť výberu, a zvolila som si päť dní s dcérou namiesto... ktovie koľkých? Šokujem tým všetkých? Bude lepšie, ak sa im jednoducho vytratím zo života a nebudem ich zaťažovať svojimi dôvodmi?

Pred niekoľkými mesiacmi sa Máre začala vymykať spod kontroly jemná motorika. Rozrušilo ju, že okrem rozsypaných kávových zrníek musela čeliť tomu, ako sa jej príspevky vo fóre začali podobať na text písaný druhákom na základnej škole. Keď sa 2chlapci na to nakoniec spýtal svojím typickým drsným spôsobom („Dpr, LaksinaMama, čo si si už zrána dala do nosa?“), Márá klamala, že si zlomila ruku a píše len jednou. Nasledujúcu hodinu strávila sťahovaním softvéru na rozoznávanie hlasu do počítača a do svojho telefónu.

Ak sa im teraz so všetkým priznám, budú sa obviňovať, že si nevšimli, ako sa mi trochu prirýchlo vrátila schopnosť bezchybne písať a zahojila sa mi zlomená ruka? Ak im to prezradím, pomôžem tým sebe alebo im? Zomriem bez pocitu viny,

že som sa s nimi nerozlúčila, ale oni budú musieť žiť s tým, že ich priateľka po celý čas trpela a oni jej nepomohli. Čo ak si nikdy neodpustia, že pri mne nestáli? To, že som im na to nedala príležitosť, ich nepoteší.

Pôvodne nemala v úmysle držať chorobu v tajnosti. Zo začiatku žila v stave popierania, nechcela si pripustiť, že sa deje niečo také hrozné, a už vôbec o tom hovoriť iným. Po stanovení diagnózy sa k nej ľudia začali správať priveľmi starostlivo a tak neznesiteľne všímavu, až začala ľutovať, že to vedia. Hoci bola úľava, že poznali diagnózu, rozčuľovalo ju, ako v očiach iných sledovala svoj úpadok. Stačí povedať slovo choroba a všetci začnú človeka považovať za invalida. Aj v dňoch, keď sa cíti dobre.

Fórum sa stalo poslednou štipkou normálnosti v jej živote. Tam ju ľudia ustavične nenútili spomaliť, oddychovať a naberať energiu. Nepovažovali ju za pacientku, chorú ženu, úbohú dušu, ktorá neprežije svojich rodičov. Na internete bola jednoducho LaksinaMama – adoptívna matka, právnička, manželka svojej lásky z vysokoškolských čias, priateľka ochotná poskytnúť pomoc. Preto bola diskusná skupina dlho jej záchranným lanom. Šnúrou, hoci niekedy veľmi tenkou, ktorá ju spájala s duševným zdravím.

Mará si ešte raz prečítala nadiktovaný odkaz. Práve v tento týždeň sa potrebovala udržať pri zdravom rozume. *Nie je vhodný čas na to, aby som im to prezradila.* Nastavila kurzor na tlačidlo vymazať pole a klikla.

5.

Mára

MÁRÁ LEŽALA V POSTELI VEDEA TOMA A PRECHÁDZALA MU rukou po pleci a po hrudi, kým on spal pokojným spánkom muža, ktorý sa pred chvíľou miloval. Pre ňu to bol zúfalý akt lásky. Sčasti sa mu ospravedlňovala za to, čo sa chystala vykonať, sčasti prejavovala vďačnosť za všetko, čo pre ňu urobil a ešte spraví pre ich dcéru, a ešte sa aj lúčila. Preňho bol vášnivý.

Teraz, o pol hodiny neskôr, keď ho hladkala, vôbec sa nehýbal. Prechádzala mu ukazovákom po nose a po tvrdých chlpkoch na hranatej čeľusti. Nebol márnivý, ale v poslednom čase ho znepokojovali šediny na bokombradách a napoly sivé strnisko, hoci si ho pravidelne holil. Máre sa to však páčilo. Sivé vlasy len priťahovali pozornosť na jeho kontrastujúco modré oči.

Nírá raz Máre povedala, že kombinácia tmavých vlasov a modrých očí, ktorá sa vyskytuje zriedka, vekom speje k výnimočnej kráse. Márin výskum subjektu ležiaceho pri nej to len potvrdzoval. Ustavične ho niekto balil, ženy i muži. *Ktovie koľko pozvaní v priebehu uplynulých dvadsaťdva rokov odmietol.*

A ako dlho bude trvať, kým po mojej smrti nejaké prijme.
 Prestala sa ho dotýkať.

Vyslobodila sa z jeho náručia, vykradla sa zo spálne do kuchyne k čakajúcemu počítaču, no predtým ešte nazrela na Lakš. Bol to akýsi inštinktívny nočný zvyk – popraviť prikrývku, vziať niekoľko plyšových zvieratiek z kopy, ktorú si so sebou vzala do postele, pobožkať ju na čelo, zašepkať: „Lúbim ťa,“ a potom sa odobrať za stôl a pracovať, čítať alebo len surfovať po internete.

Lenže v ten večer Márá zmeravela a kým sa jej nepodlomili kolená, sledovala, ako sa malé chudé plecia vyčnievajúce spod prikrývky opakovane nadvihujú a klesajú. Sadla si na okraj postele, a keď si bola istá, že jej váha dcérku neprebudila, opatrne si k nej ľahla a prisunula sa bližšie k spiace-mu teličku.

Objala Lakš a privinula si ju silnejšie, až sa bruchom dotýkala malého zadočka. Zaborila si tvár do dcériných vlasov a zhlboka sa nadýchla. Lakš si vybojovala, že v ten večer jej ich neumyje, a tak jemne voňali šampónom z posledného kúpania a ešte čímisi... medom? *Asi z obeda*, predpokladala Márá. *Päť ráz do týždňa celozrnný sendvič bez kôrky, s maslom a s medom. Šesť malých mrkvičiek. Fľaša vody. A, samozrejme, koláčik. Boh pomáhaj tomu, kto ho zabudne pribaliť.*

Mará sa dotkla dcérinho krku a zacítila čosi lepka-vé. Usmiala sa a predstavila si Lakš v jedálni, ako vo vzduchu máva sendvičom, kým svojej priateľke Susan a ostatným niečo hovorí, zrazu ju čosi poštekli na krku a tou istou rukou sa načiahne a poškriabe sa. To, že sa zašpinila medom, ju vôbec netrápi. Iste pokrčila plecami, možno smutne, možno nie, a pokračovala v rozprávaní. Tom ju volal slečna Babroška.

Mará si Lakš pritiahla ešte bližšie a dotkla sa jej drobného hrudníka. Na dlani cítila, ako jej bije srdiečko. Pomaly sa posunula a nos i ústa zaborila do pyžamka, ktoré sa drsne otrelo o jej pery. Opäť sa nadýchla – pach spiaceho telíčka.

„Tomuto dieťaťu nepáchne ráno dych, ale celé telo,“ povedal raz Tom.

Nemali ju síce s kým porovnať, no prekvapilo ich, ako po nočnom spánku kyslo páchla. Bola to akási zvláštna kombinácia potu malého dievčatka a uschnutých slín. A počas noci, keď ju večer predtým neumyli, jej pach zosilnel a pridal sa k nemu ďalší. Zvyčajne z nejakého jedla, ktoré skonzumovala cez deň.

„Je to trochu nechutné,“ potiahol nosom Tom.

Je to tá najkrajšia vôňa na svete, pomyslela si Márá ležiac pri nej.

Zatvorila oči a nadýchla sa, celým telom sa pritísila čo najbližšie k Lakš, aby si vryla do pamäti pocit jej teplého tielka, ostré stavce na chrbátiku a kostnatý zadoček. To, ako vonia, ako nahlas dýcha, keď spí – to drobné zaváhanie tesne pred nádychom, aká je nehybná, malá a pokojná.

Z Márinho hrdla sa vydral vzlyk. Vystrašený nárek, ktorý ju prinútil inštinktívne zosilniť zovretie. Lakš sa zamrivila a pokúsila sa otočiť, ale z jednej strany jej zavádzala matka a z druhej ju obmedzovalo asi dvadsať plyšových zvieratiek.

„Čo je? Mami?“ vymanila sa z Márinho zovretia a obrátila sa k nej, zobudená a zmätená.

„Všetko je v poriadku, miláčik,“ ubezpečila ju Márá a vstala. „Prišla som ťa prikryť, no zdalo sa mi, že ti je zima, a tak som si povedala, že si ťa na chvíľu priviniem, aby si sa zahriala. Už som na odchode. Spinkaj.“

Naklonila sa a pobožkala dievčatko na líce. Pocítila zároveň úľavu i smútok.

Lakš zažmurkala a zaspala.

Márá sa dostala do haly a potom sa jej podlomili kolená. Rýchlo sa chytila steny, aby sa podoprela. Cez chodbu počula Lakšino dýchanie. Stojac v tme zatvorila oči a videla úzke plecيا, ako sa dvíhajú a klesajú. Cítila pach malého tela a vôňu medu.

Z hrdla sa jej nečakane vydral ston a ona si rýchlo zakryla ústa rukou. Túžila opäť cítiť to telíčko, a tak sa vybrala k detskej izbe. Zaregistrovala dcérino malé zaváhanie pred nádychom a znova si zakryla ústa, pretože z nich vyrazil ďalší ston, hlasnejší ako predchádzajúci. Lakš sa pomrvila a Márá ustúpila od dverí.

Je priskoro.

Nemôžem to urobiť. V nedeľu je priskoro.

Čo ak mi zostáva ešte rok? Celých dvanásť mesiacov balenia obedov a kúpania, objatí, slz, smiechu a prikrývania, pyžamiiek a ranného pachu jej tela? Možno to, čo sa stalo v obchode, bola len výnimka. Asi by som o tom mala najskôr hovoriť s doktorom Thiryom alebo s niekým z jeho kolegov, kým sa sama presvedčím, že je to začiatok konca.

Huntingtonova choroba prebieha u každého pacienta inak. Hovorili jej to takmer na každom vyšetrení. Jeden prípad inkontinencie pre niekoho znamená veľké zhoršenie stavu, ale môže ísť aj o náhodnú, bezvýznamnú, jednorazovú záležitosť.

V kuchyni si vzala telefón, stlačila rýchlu voľbu na kliniku doktora Thiryho a nechala mu odkaz, aby jej na nasledujúci deň naplánoval krátky rozhovor, hoci aj telefonický. Tvrdila, že nejde o nič vážne, iba chce konzultovať jeden

malý incident. *Možno len robím z komára somára a on ma upokojí.*

Hľadela na slúchadlo a srdce jej začalo biť pomalšie. *Čo ak mám ešte rok čas?*

6.

Scott

SCOTT SA OPREL DOZADU A POTEAPKAL SA PO BRUCHU. „Si skvelá kuchárka, Laurie. Bolo to výborné.“

„Ďakujem.“ Svoju nedojedenú porciu posunula k nemu. Zopár ráz si nabral, no potom zdvihol ruku. „Mám dosť.“

Laurie sa obrátila ku Curtisovi a povedala: „Zajtra by som chcela pripraviť špagety. Pomôžeš mi napiecť koláčiky?“

Curtis mal plné ústa, a tak sa len usmial a ukázal jej zdvihnutý palec.

„Nie preto, že viem, aké skvelé hodnotenie ti slečna Kellerová zasa zajtra napíše, ale len tak.“ Chlapcovu ruku prikryla svojou a Scott sa uškrnul, lebo videl, ako sa chlapec podozrievavo zadíval na cudzie prsty na svojich malých. Vedel, čo bude nasledovať. „Nemali by sme stále preceňovať, že sa v škole správaš slušne,“ pokračovala prísne, no jej hlas znel láskavo. „To predsa vieš. Je to čosi, čo by si mal robiť ustavične, lebo je to správne.“

Curtis prikývol a ďalej prežúval.

„Jedného dňa budeš musieť konať tak, ako sa má, bez nálepiek v tabuľke, bez špeciálnej večere či bez nočného filmu. My so Scottom ťa nemôžeme stále kontrolovať. Nutka-

nie urobiť správnu vec nemá s tabuľkou s nálepkami vôbec nič spoločné. “

Chlapec pokrútil hlavou.

„Vychádza z... “

Ukázal na svoje čelo.

„Veľmi dobre. A ešte?“

Dotkol sa hrudníka.

„Dobrý chlapec.“ Potľapkala ho po ruke. „Rozumieš tomu a zvládneš to. Nepotrebuješ mňa, Scotta, tabuľku ani slečnu Kellerovú. Všetko dôležité máš tu,“ ukázala na jeho čelo, „a tu.“ Dotkla sa jeho hrude. „Však?“

„Áno,“ pritakal, keď dožul. „Ako dnes, keď som všetko urobil správne, tak, ako som mal.“ Rýchlo sa na oboch pozrel a potom sa pustil do študovania obsahu taniera.

Scott uprel zrak na manželku a v duchu sa so sebou stavil, že jeho žena tú lož nedokáže prehliadnuť. „A preto si dostal od slečny Kellerovej takú pochvalu,“ oznámila chlapcovi a potom sa víťazoslávne usmiala na svojho muža.

Naklonil sa k nej, aby ju pobožkal. „Mäkneš,“ zašepkal, keď sa od nej odťahoval. „Kým sa narodí dieťa, budeš taká ústupčivá ako ja.“ Laurie ho v empatickom geste chytila za stehno a on jej ruku prikryl svojou. „Počuj, my s drobcom sa postaráme o riad a ty sa choď prichystať na čitateľský klub,“ dodal.

„Chcel by si radšej, aby som ti pomohol, hoci možno mi tieto taniere popadajú a rozbijú sa, alebo to urobíš sám, aby si si bol istý, že všetko ostane celé? Ja by som zatiaľ slušne sedel za stolom, aby som nič nepokazil, a povedal by som ti niekoľko nových vtipov.“

„Pozametaš radšej garáž, aj v tých najtmavších kútoch, kde sú tie najchlpatejšie pavúky, alebo zájdeš do pivnice skontrolovať, či sme chytili do pasce niečo veľké a zúrivé?“

„Fuuuuj.“ Chlapec sa naoko striasol a pustil sa do práce.

O pätnásť minút, keď Scott pridával do umývačky čistiaci prípravok, začul na schodoch manželku. Vzhliadol k nej a zapískal. Rozpustené dlhé vlnité vlasy jej mätko padali cez plecia a šaty, ktoré si obliekla (zdalo sa mu, že ich nazvala škoricové), zvýrazňovali každú jej črtu. Oči jej svietili, tvár žiarila a vlasy pôsobili ako bohatá hriva. To všetko dokázal správne zvolený odev.

A tehotenstvo. Skutočne ju zjemnilo, nielen vo vzťahu ku Curtisovi, ale aj z fyzickej stránky. Napätie okolo úst a spánkov, spôsobené sklamaním, frustráciou a hnevom, sa uvoľnilo. Občas sa jej ešte na tvári objavili, ale už sa tam nenachádzali ustavične.

Potešilo ho, že malé konzervatívne náušnice, ktoré nosí do práce, vymenila za plnšie, v tvare kvapky, ktoré pred rokmi kúpili na umeleckom festivale. Boli dlhé a dramatické a vyzerala s nimi výborne – umelecky a príťažlivo. Vedela, že Scottovi sa páčia, a tak ich nosila na spoločné večere a nechala si ich aj počas následného milovania. V poslednom čase ich používala málo a večer sa končil nanajvýš bozkom na líce, po ktorom sa k sebe otočili chrbtami. Aj tak sa mu však trochu rozbúchalo srdce.

„Fíha.“ Podišiel k nej a z tváre jej odhrnul prameň vlasov. „Púšťajú do vášho klubu aj mužov, aby mohli sedieť a obzerať si vás?“

Zasmiala sa a pozrela sa ponad jeho plece na Curtisa, ktorý stál v kuchyni a utieral pekáč. „Päť strán, dobre?“

Curtis sa obzrel a neveselo prikývol. Na prstoch potom ešte napočítala niekoľko ďalších činností. „Aj matiku. A osprchovať sa.“

Zhrozený nesúhlasne otvoril ústa.

„Viem,“ predbehla ho. „Je to veľmi nespravodlivé.“

Obišla Scotta, aby ho objala a pobožkala, rýchlo sa obtrela perami o manželovo líce a prešla ku vchodovým dverám. „Uvidíme sa neskôr, chlapi moji!“ zvolala. „Keď sa vrátim, nech minimálne jeden z vás už spí.“

„Ak zaspíme obaja, pokojne jedného z nás zobud,“ zareagoval Scott.

Veselo sa zasmiala a potom za sebou zatvorila.

Scott a Curtis si plnili svoje večerné povinnosti: chlapec sa strácal medzi veľkými vankúšmi na gauči a počítal, koľko strán mu ešte zostáva prečítať, a Scott sedel za závesným stolom pri okne, v ruke držal červené pero a chystal sa zaútočiť na eseje siedmakov. Z druhej strany okna stála obrovská knižnica, o ktorej snívala Laurie. Bola natretá teplou béžovou farbou a preplnená knihami a zarámovanými fotografiami.

V zadnej stene izby sa nachádzal veľký kozub. Scott v ňom zapálil po večeri oheň, ktorý teraz lenivo praskal a už si pomaly pýtal ďalšie polienko. Stena oproti kozubu bola výrazná – syta machovozelená –, a keď po nej tancovalo svetlo z plamienkov, pôsobila ako zamat. V jej strede visela Scottova najobľúbenejšia fotografia. Mala tmavohnedý drevený rám a zobrazovala jeho a Laurie na lodi *Maid of the Mist* pri Niagarských vodopádoch. Trávili tam medové týždne. Tváre mali blízko seba, pretože fotil Scott. Boli premoknutí, premrznutí a pociťovali nevoľnosť, ale aj tak sa obaja usmievali, akoby práve niečo vyhrali.

Minimálne polovica fotiek v miestnosti bola rovnaká: obaja sa smiali a dotýkali lícami, kým jeden z nich mal ruku natiahnutú vpred a fotil. Alebo stáli a objímali sa, keď obrá-

zok robil niekto iný. Tisli sa k sebe, ako sa len dalo. Boli to zarámované spomienky na to, akí boli kedysi šťastní.

Nachádzali sa tu aj nové obrázky. Laurie a Scott, stojaci vlani v októbri vo dverách kúpeľne, s ústami otvorenými dokorán od vzrušenia a zmätenia, lebo Laurie stísa v ruke pozitívny tehotenský test.

Scott a Curtis na príjazdovej ceste. Curtis drží v jednej ruke basketbalovú loptu a pritláča si ju na hrud', na druhej má zdvihnutý ukazovák, ktorým naznačuje svoj status majstra v ich lige s dvoma hráčmi. Scott čupí pri ňom, tmavé vlasy má zmáčané od potu, skepticky hľadá na chlapcovo víťazné gesto a ľavú ruku má blízko pri lopte, aby ju hneď po foteení mohol uchmatnúť a hrať ďalej.

Scott, Pete a Curtis na schodoch pred verandou v novembri. Každý drží vysoko nad hlavou lístok na futbal a je oblečený v žltomodrých farbách Michiganskej univerzity, ktorá bola almou mater Scotta a Laurie. Stretli sa na nej takmer pred pätnástimi rokmi ešte ako druháci. V ľavom dolnom rohu stojí Curtisov starší brat Bray, Scottov bývalý študent a člen jeho basketbalového tímu.

Bray je v súčasnosti druhák na Michiganskej univerzite a získal basketbalové štipendium. Mal pred sebou sľubnú kariéru, a keď sa matka chlapcov LaDania dostala v apríli na rok do väzenia, Scott sa ponúkol, že sa o Curtisa postará, aby Bray neriskoval svoju budúcnosť. Na fotke stojí Bray na tráve pri verande, no aj tak má ruku s lístkom o meter vyššie, ako je bratova hlava.

Laurie a Curtis stojaci pred sporákom v prvý deň, keď k nim chlapec prišiel. Medzi nimi vidno plech s koláčikmi. Curtis jeden drží v ruke ako cenu. Povedal im, že to bol prvý koláčik, ktorý nepochádzal z obalu. Spočiatku sa obávali, či

mu bude chutiť, ale vzápätí sa upokojili, pretože hneď ako fotoaparát cvakol, strčil si celú sladkosť do úst. Pochybovali, že ju vôbec požul.

Pri narodeninovej torte už taký hrdina nebol. Keď Laurie vzala nôž, aby ju nakrájala, kričal a prosil ju, aby to nerobila. Oznamoval im, že si ju chce navždy nechať. Laurie mu vysvetlila, že je to len obyčajná torta, na ktorú nakreslila bojisko a pridala umelohmotných vojačikov, pričom použila potravinárske farbivo. Slúbila, že mu takú urobí kedykoľvek. Dokonca mu ju niekoľko ráz odfotila, aby mal pamiatku.

No Curtis tortu chránil oboma rukami a Scott, Pete a Laurie na seba zmätene hľadeli. Napokon Bray ponad bratovo plece zašepkal, že to je Curtisova prvá torta v živote. Neskôr doplnil, že hoci LaDania im na narodeniny vždy zaobstarala jeden či dva darčeky (zvyčajne ešte v nákupnej taške a s cenovkami), detailom ako torta, sviečky a balenie darčiekov do papiera a uväzovanie stužiek nikdy nevenovala pozornosť. Táto informácia ich veľmi neprekvapila, keďže za ten čas, čo u nich Curtis býval, Scott a Laurie poskytli chlapcovi už veľa nových zážitkov – prvé oblečenie, ktoré nepochádzalo zo second handu, prvé strihanie vlasov u holiča namiesto pri kuchynskom stole, prvý obed namiesto brečky zo školskej jedálne.

Laurie chlapca chlácholivo pohladila po hlave a uistila ho, že mu upečie niekoľko rovnakých tort. Dokonca aj každý mesiac, ak bude chcieť, tvrdila, aby im dovolil túto rozdeliť a nemusel sa obávať, že bude jeho posledná.

„Presne tak, chlapče,“ ozval sa Pete. „Vidíš, ako rada Laurie pečie. Kedykoľvek ti spraví ďalšiu.“

„Lenže keď túto zjeme, moje narodeniny sa skončia,“ hlesol chlapec a ukázal na jedlé vojnové pole.

„Áno, ale o rok budeš mať ďalšie,“ poznamenal Scott, sadol si k chlapcovi a chytil ho za plece. „Toto nie sú tvoje jediné narodeniny, drobce, jasné?“

Curtis odpovedal tak potichu, že ho Scott nepočul. „Čo si hovoril?“ spýtal sa a naklonil sa bližšie.

Chlapec zdvihol zrak, položil ruku na Scottovu hlavu a pritiahol ho k sebe. Do ucha mu zašepkal: „Povedal som, že sú to jediné narodeniny s otcom.“

Scott začul cvaknutie, keď ich Laurie odfotovala – na fotke sa dotýkajú čelami, držia sa okolo krku a silno sa stískajú, akoby sa už nikdy nechceli pustiť.

Scott ju má položenú na nočnom stolíku.

7.

Mára

MÁRÁ A TOM OZNÁMILI DOKTOROVI THIRYMU, ŽE PO HLBŠOM zamyslení dospeli k záveru, že isté príznaky sa objavili už počas štúdií práva. Išlo o pamäť. Vybrala sa do obchodu po víno a prišla s prázdnyimi rukami. Zašla za roh a zabudla, kam ide, tak sa vrátila domov, kde našla prekvapeného manžela sedieť pri stole s dvoma vínovými pohármi. Vtedy sa zhodli na tom, že to spôsobil stres zo štátnic, a smiali sa na jej demencii vyvolanej učením zákonov.

Raz Tom prišiel do knižnice, aby ju vzal niekam osláviť výročie. Hovorili o tom už celý týždeň. Zízala naňho, ako by si to celé vymyslel. Podarilo sa mu presvedčiť ju, aby s ním zašla aspoň na kávu. Vypila ju však v priebehu niekoľkých minút a poslala ho domov. Trochu sa hnevala, že ju vyrušil počas učenia. Keď v ten večer odchádzala z knižnice, zrazu si na všetko spomenula. Utekala domov, vliezla k nemu do postele a zahrnula ho bozkami, slzami a ospravedlneniami. On sa len zmyselne uškrnul, ubezpečil ju, že sa nič nestalo, a že pozná spôsob, ako mu to môže vynahraďiť.

Keď sa nad tým zamysleli, napadlo im viacero udalostí. Každý rok po škole sa ich udialo niekoľko a po tom, čo sa

stala partnerkou vo firme, ich počet sa zvýšil. Najskôr to boli drobnosti – zabudla na jednu či dve položky z nákupu alebo ísť do čistiarne. Hoci sa k tomu pridružili aj vážnejšie veci, žartovali o nich. Tom si spomenul, že to bolo zábavné, dokonca rozkošné, a nepovažovali to za znepokojivé.

Vynechala návštevu kaderníka a zavolali jej zo salóna. Zabudla zaplatiť za upratovanie a nasledoval nie veľmi príjemný telefonát od manažéra spoločnosti. Neobjavila sa u zubára a dostala poštou v poradí už druhú upomienku. Keď si dohodla nový termín na úpravu vlasov a na dentálnu hygienu, vypísala šek a ospravedlnila sa upratovačke, smiala sa a povedala Tomovi, že si ani nevšimla, že potrebuje nový strih, profesionálne vyčistiť zuby a umyť kúpeľňu. Veď ak to neprekážalo jej, prečo sa kaderníčka, zubár a upratovačka tváril tak bojovne?

Až raz v septembri, len niekoľko mesiacov po tom, čo si priniesli domov bábätko, sa zábava skončila. V jedno ráno, o štvrt' na desať, jej zazvonil mobil. Bola to Gina, Mária vtedajšia sekretárka, ktorá zúfalo zvolala: „Kde si? Sú tu!“

„Kto?“ spýtala sa Mára. Sedela s matkou v obývačke, uchlipekávala si kávu a počúvala, ako si malá Lakš bľaboce. Mára a Tom si plánovali najat' pestúnku, aby mohli pokračovať vo svojich dvanásťhodinových šichtách. Póri a Nírjá však nechceli ani počuť o tom, že sa o ich jediné vnúča bude starať niekto cudzí, a Márine prosby, aby sa z penzistov nestali len ľudia na vymieňanie plienok, nepadli na úrodnú pôdu. Každé ráno prišli v dobrej nálade a vystrčili Máru i Toma von z dverí s tým, aby pracovali, koľko treba, pretože Lakšini starí rodičia majú všetko pod kontrolou. V ten deň išiel Póri čosi vybavovať a Mára sa rozšafne rozhodla, že si pred odchodom do práce dovoľí stráviť voľnú hodinku s matkou a s dcérkou.

Zohla sa, aby malú pohladkala po brušku, a strhla sa, keď jej Gina zvrieskla do ucha: „Mediátor! Vedúci pracovníci z firmy Torkko! Pán Hoskins! Všetci!“

Keď Mára nereagovala, Gina zopakovala: „Mediácia s firmou Torkko! Dnes o pol desiatej!“

„Ach, doriti!“ Mára vstala a dieťa, ktoré výkrik naľakal, začalo plakať. Nírá ho vzala do náručia a vyniesla z izby. Mára si skontrolovala čas na hodinkách. Aj pri minimálnej premávke jej potrvá tridsať minút, kým sa dostane do práce. „Budem tam o trištvrte, maximálne o desiatej. Zdrž ich!“

Neskôr, keď sa dvere výťahu zatvorili a klienti odišli, Mára schmatla Ginu, silno ju objala a pobožkala ju na líce. „Ty si dar z nebies! Čo by som si bez teba počala? Poď, pozývam ťa na obed. Dnes nijaká donáška!“

Gina sa hrdo usmiala, ale zaprotestovala. „Len si robím svoju prácu, to je všetko. Máme vôbec čas na obed? Už je po poludní a ešte treba popracovať na spise Winchester Foods, či nie?“

Mára na ňu nechápavo hľadela.

„Odvolanie na súde? Winchester Foods? Naša obhajoba? Dnes?“

S hrôzou si zakryla ústa. „Božemôj! Celkom som zabudla!“ Vyplašene sa zadívala na Ginu a spomenula si, ako v predchádzajúci deň na prípade niekoľko hodín pracovala, i na to, čo ešte treba dokončiť do termínu podania.

„Si v poriadku?“ zašepkala Gina šéfke a chytila ju pod pazuchu. Odviedla ju z recepcie za roh do kancelárie, kde sa Mára zvalila na stoličku.

„Čo to má znamenať? Pokojne by som išla na dlhý obed oslavovať, ako to dopadlo s Torkkom, a pritom by som zanedbala prípad Winchester Foods. Čo sa to so mnou deje? Veď

sme na tom včera pracovali celý deň. O ničom inom sme ani nehovorili.“

Márá si rukou zakryla oči a palcom si zatlačila na spánok. Zabudnúť na zubára alebo zaplatiť upratovačke bola jedna vec. Stačilo sa ospravedlniť a doručiť peniaze. No vypustiť z hlavy pracovné povinnosti... firmu mohli zažalovať a ju vyhodiť. Vedela, že problémy s pamäťou viac nemôže ignorovať a musí s nimi niečo urobiť.

Najskôr však bolo treba dokončiť odvolanie pre Winchester Foods. Nasledujúce tri a pol hodiny ho dôsledne kontrolovali a v poslednej chvíli odovzdali kuriérovi. Keď odišiel, Márá sa zatvorila v pracovni, sadla si za stôl a pokynula Gine, aby si vzala jednu zo stoličiek pre hostí.

„Toto sa nesmie opakovať,“ začala Márá. „Nemôžem sa spoliehať na klientov, že prehliadnu, ako som zabudla na mediáciu. Zmeškanie lehoty na doručenie odvolania je nepripustné.“

Gina sa chystala čosi povedať, ale Márá ju zastavila. „Spomínaš si na minulý týždeň, keď si bola na obed u lekára? Mala som mať reč na procese. Takmer som tam zabudla ísť. Steph sa po mňa cestou zastavila. A až keď ma predstavili, uvedomila som si, že som na rade, aby som hovorila o zmešaniach v pravidlách civilného konania.“

Gina otvorila ústa dokorán. „Predpokladala som...“ začala, no stíchla.

„Že som o tom vedela?“

Gina prikývla.

„Lebo... sme o tom hovorili?“

Gina sa strhla.

„Bože!“ Márá frustrovane buchla rukou po stole. „Hovorili sme o tom?“

„Drieš tu najviac zo všetkých. Každý to tvrdí,“ namietla Gina. „Sama som sa čudovala, ako si to všetko držíš v hlave. Možno sa to časom ani nedá.“

„Nuž, to si nemôžem dovoliť. Musíme niečo vymyslieť.“

„Čo keby si trochu spomalila?“ skúsila Gina. „Ostatné partnerky to urobili, keď porodili, aspoň na nejaký čas. Aj Steph...“

„Gina.“ Márá vrhla na ženu varovný pohľad. Téma tvrdej práce bola zakázaná – pre Ginu, Toma, Máriných rodičov i pre Steph, jej najlepšiu priateľku a partnerku vo firme. Usilovali sa presvedčiť ju, aby zmiernila tempo. Ona však bola jednoducho taká. Drela ako kôň a aj po svadbe a s dieťaťom pracovala rovnako ako predtým.

To bola ona. Na základnej škole vypracovala aj nepovinné úlohy za dodatočné body, na strednej prečítala v lete všetku odporúčenú literatúru, kým jej spolužiaci vyspávali, a na vysokej žmúрила do textov v slabom svetle žiarovky, zatiaľ čo jej spolubývajúca chrácala v posteli. Dokonca aj na práve, kde sú všetci vorkoholici, bola známa tým, že hodiny vysedávala v knižnici, a ak nesplnila predpísaný študijný obsah na daný týždeň (ktorý si sama stanovila), ani v piatok večer sa nepridala k priateľom počas šťastnej hodinky v bare.

Tvrdila im, že taká bude vždy, a požiadala ich, nech si svoje varovania, podpichovania a prosby nechajú pre seba. Náročný, no produktívny deň v práci jej dodával životný elán. A nikto a nič, ani priatelia a ich šťastná hodinka, jej rodičia, manžel či dieťa, ju nemohli donútiť, aby sa toho vzdala.

„V poriadku,“ povedala Gina a načiahla sa po pero a zápisník na Márinom stole. „Poďme si prejsť tvoj kalendár, aby sme si overili, či máme zaznamenané všetky dôležité termíny. Tak ti budem môcť pripomenúť, čo sa blíži.“

„Vďaka. To mi pomôže. No nejde len o termíny, ale o všetko. Akoby mi vynechávala krátkodobá pamäť. Potrebujeme nejaký systém, čosi spoľahlivé.“

Gina sa naklonila dopredu, položila ruky na Márine a usmiala sa. „Vymyslíme to.“ Po zvyšok popoludnia až do večera prechádzali všetky Márine otvorené prípady. Gina sa vyzbrojila kalendárom, zápisníkom, poznámkovými lístkami a farebnými perami. Kým sa krátko po siedmej postavili, aby si povystierali končatiny, Gina zapísala desať strán a kalendár mala plný farebných pripomienok. Polovicu Máriných spisov pokrývali samolepiace poznámkové lístky rôznych farieb. Každá signalizovala iný stupeň priority.

„Idem zadať všetky termíny do kalendára v e-mailovom systéme na počítači,“ oznámila Gina, zbierajúc si veci. „Pošlem ti upozornenie o každom rokovaní a o lehotách na podania.“ Keď sa načahovala za kľučkou, zamyslená sa otočila k Máre. „Až to budem mať hotové, skúsím vymyslieť, ako zabezpečiť, aby sme nič neprehliadli.“

„Ďakujem, Gina. Je to nad rámec tvojich povinností.“

„Vieš, že si jediná právnička, akú poznám, čo si sleduje termíny sama? Je načase, aby som ti s tým konečne pomohla.“

Mára sa potešila. Nebola to len ona, koho práca stresovala, a pri šialenom tempe, akým musela stíhať rodinu i robotu, nedokázala všetko riadiť sama.

„Rozhodne si nesesedela so založenými rukami,“ povedala Gine. Ukázala na kanceláriu, aby naznačila stovky označených spisov, ktoré Gina každý týždeň dopĺňala. Za posledných päť rokov, počas ktorých pracovala pre Máru, robila veľa hodín nadčas a vôbec sa nestážovala. Spomedzi sekretárook, ktoré Mára mala, Gina bola jediná, čo zvládala kopu práce, stíhala termíny a plnila požiadavky šéfky perfekcio-

nistky, ktorá chcela, aby každé podanie Gina ešte raz prečítala, odstránila chyby a skontrolovala, či sú všetky dôkazy kompletne.

„Ty si môj strážny anjel, Gina.“

„To si aj ty pre mňa, nezabúdaj na to.“ Mára neodpovedala a Gina pokračovala: „Netvár sa, že nevieš, o čom hovorím.“

Mára zagúľala očami. Čo na tom, že letela do Oklahomy na pohreb Gininho otca a zostala tam týždeň, aby Gininej matke pomohla s finančnými záležitosťami. Keď o dva roky zomrela aj ona, Mára cestovala do Oklahomy po druhý raz a opäť sa tam týždeň zdržala, keď videla, ako sa Gina trápi s balením vecí a s predajom rodičovského domu. Bolo to niekoľko týždňov pred Máriným prvým príhovorom pred odvolacím súdom v New Orleanse a mala sa naň pripravovať.

Nedokázala však Ginu opustiť, a tak požiadala firmu, aby jej poslala tri škatule spisov a dôkazov. Čítala ich v noci, keď skončili s balením, so stretnutiami s právnikmi a so všetkým ostatným, čo bolo treba urobiť. Doma v Dallase pozvala Ginu k sebe na Deň vďakyvzdania, aby netrávila sviatky sama.

Mára len mávla rukou. „Prosím ťa. To by urobil každý.“

„Myslíš tým nikto. Nikto také veci nerobí, ani sa len neponúkne. Okrem teba.“

Mára pokrútila hlavou a Gina k nej rozhodne podišla a chytila ju za ruku. „Počula si ma? Nikto okrem teba. Ty si moja rodina. Byť tvojou pamäťou je to najmenej, čo môžem urobiť.“ Stisla Máre ruku, otočila sa a kráčala preč. „Budem pri počítači,“ oznámila cez plece. „Čoskoro dostaneš e-mailom sedemdesiatpäť upozornení na rokovania.“

„Ak začnem zabúdať, že si mám pozrieť všetky tie malé poznámkové papieriky, budem skutočne v háji.“